

Ptačí oblast Křivoklátsko

Kromě směrnice o stanovištích došla na Křivoklátsku naplnění i směrnice o ptácích. Podle této směrnice se jednotlivé státy zavazují udržet populace vybraných ptačích druhů na příznivé úrovni. Seznam druhů ptáků chráněných Evropskou unií čítá nyní 181 druhů a bude se rozšiřovat.

Ptačí oblast Křivoklátsko byla vytyčena uvnitř stávající Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko, a to asi na polovině její rozlohy (31 932 ha), podkladem pro stanovení tohoto území byl dlouhodobý ornitologický výzkum.

Aby území bylo vybráno za ptačí oblast, musí zde početní stavy ptáků vybraných druhů splňovat jistá kritéria, která byla zvolena tak, aby ochrana ptačích druhů v ČR byla co nejúčinnější.

V ptačí oblasti Křivoklátsko splňuje tato kritéria 8 druhů. Jsou to: včelojed lesní (*Pernis apivorus*), výr velký (*Bubo bubo*), kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*), žluna šedá (*Picus canus*), strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*), ledňáček říční (*Alcedo atthis*), lejsek bělokrký (*Ficedula albicollis*) a lejsek malý (*Ficedula parva*).

Další druhy podle směrnice: čáp černý (*Ciconia nigra*), orel mořský (*Haliaetus albicilla*), chřástal polní (*Crex crex*), datel černý (*Dryocopus martius*), skřivan lesní (*Lullula arborea*), pěnice vlašská (*Sylvia nisoria*), ůhýk obecný (*Lanius collurio*). Ty se na Křivoklátsku sice vyskytují, jejich počty šak nesplňují zvolená kritéria.

Z druhů ptáků významných z hlediska ČR můžeme jmenovat sluku lesní (*Scolopax rusticola*), holuba doupňáka (*Columba oenas*), krutihlava obecného (*Jynx torquilla*), skorce vodního (*Cinclus cinclus*), rehka zahradního (*Phoenicurus phoenicurus*).

LES: 5 druhů, pro které je ptačí oblast vyhlášena patří k typickým obyvatelům lesa. Vyhledávají starší lesní porosty nebo porosty se zastoupením starších stromů. Všechny 5 druhů hnízdí v dutinách, žluna šedá a strakapoud prostřední si je sami vysekávají do suchého nebo jinak narušeného kmene. Kulíšek nejmenší a lejsci potom v lesích obsazují dutiny přirozené, nebo právě vysekané šplhavci, především lejsek bělokrký však ochotně přijímá nabízené budky.

Kulíšek nejmenší: náš nejmenší druh sovy. Typický druh zejména pro horské jehličnaté lesy, obývá však také lesy v nižších polohách.

Žluna šedá: osidluje starší listnaté a smíšené lesy, ale také parky a zahrady. Často rozhrabává mraveniště, odkud vyzobává mravence i jejich larvy a kukly, podobně jako její početnější příbuzná žluna zelená.

Strakapoud prostřední: stálý pták, na Křivoklátsku obyvatel starších listnatých lesů, především doubrav. Potravu získává sběrem na povrchu a ve skulinách, často proto odsekává kůru, případně dlabě v narušeném dřevě.

Lejsek bělokrký: drobný pěvec. Živí se hmyzem, který chytá za letu nebo sbírá na větvích a stromech. Je tažný, zimu odlétá do tropické Afriky.

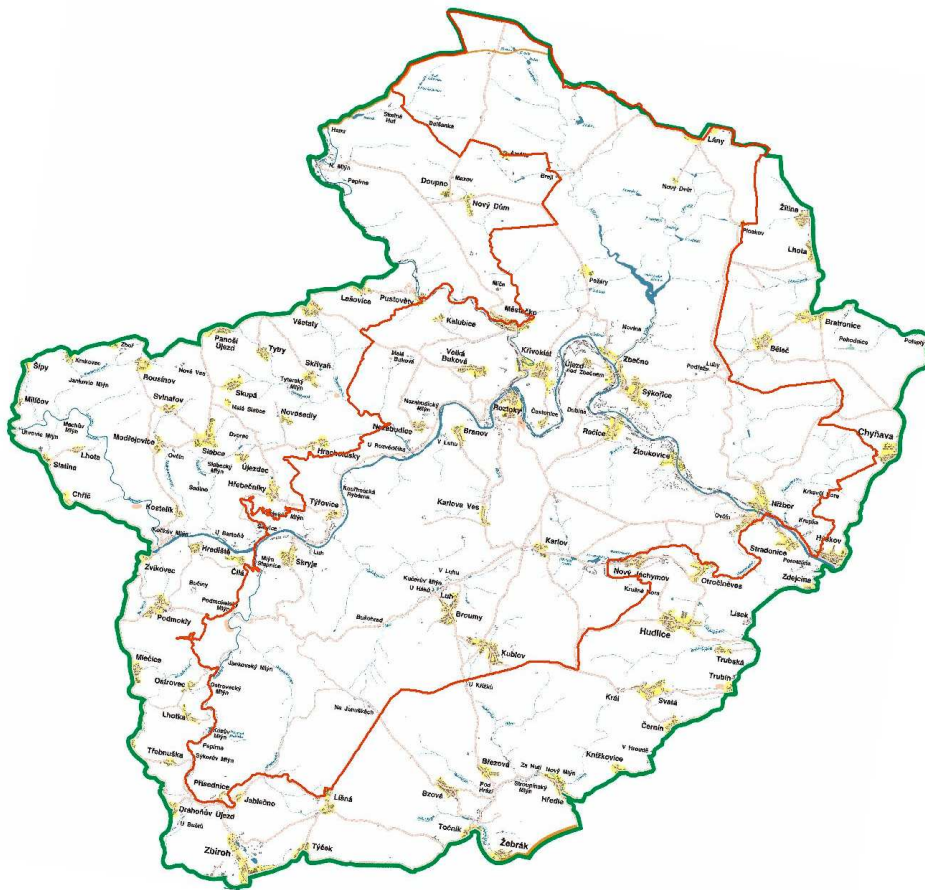
Lejsek malý: dnes již vzácný druh starých bukových lesů. Pro hnízdění si vybírá větší dutiny nebo polodutiny. Potravu – drobné bezobratlé – sbírá v korunách stromů. Zimuje v jihovýchodní Asii.

Včelojed lesní: Hnízdo si staví v lese vysoko na rozložitějším stromě, avšak osidluje krajinu s rozptýlenými lesy. Málo známý druh dravce, na první pohled zaměnitelný například s kání. Od našich dravců se však liší v tom, že převážnou část jeho potravy tvoří vosy a jejich kukly. Je tažný.

K ohrožení lesních druhů ptáků došlo v Evropě především kvůli úbytku jejich biotopů, tedy porostů se zastoupením starších stromů. Dnes se situace pomalu zlepšuje, opatření na podporu těchto druhů směřují k podpoře původních listnatých druhů dřevin, ponechání starších stromů v porostech a většímu využívání přírodě blízkých způsobů lesního hospodaření. Pro včelojeda je také důležité načasování prací v blízkosti hnízda do mimohnízdního období.

SKÁLY: Skalní výchozy a nepřístupné svahy využívá jako hnízdiště výr velký, naše největší sova. Loví obratlovce až do velikosti menšího zajíce. Pro svoji potravu byl a někde doposud je považován za nebezpečného škůdce zvěře a jeho hnízda byla vybírána a ničena. To v minulosti vedlo téměř k jeho vyhubení na mnoha místech v Evropě. Ničení hnízd a rušení představují pro výra stále ohrožení, které je možné odvracet pouze větší informovaností.

VODY: Neregulované vodní toky, případně břehy vodních nádrží často obývá nápadně zbarvený ledňáček říční. Hnízdí v norách dlouhých až 70 cm, které si zobákem vyhrabává do vyšších hlinitých břehů. Jeho potravu tvoří drobní vodní živočichové (korýši, hmyz, pulci, rybky), pro které se stěmhlav vrhá do vody. Dříve byl loven jako škůdce na rybích osádkách, dnes je na mnoha místech ohrožen především ubývááním vhodných hnízdních lokalit.

Obrázek: červeně je vyznačena hranice Ptáčí oblasti Krivoklátsko, zeleně hranice CHKO Krivoklátsko

Více informací naleznete na internetových stránkách www.krivoklatsko.ochranaprirody.cz